

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในช่วงที่ประเทศไทยประสบกับภาวะวิกฤตเศรษฐกิจในปี พ.ศ.2540 นับเป็นบทเรียนสำคัญที่ทำให้ประชาชนเข้าใจถึงผลการพัฒนา โดยไม่ได้สร้างความมั่นคงและเข้มแข็ง หรือสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีภายในประเทศ รัฐบาลตระหนักถึงความสำคัญด้วยการกำหนดนโยบายด้านการศึกษานำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงชี้ถึงแนวทางการดำรงอยู่ และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับ ทั้งในการพัฒนาการบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง คือมีความพอดีพอเหมาะ มีความพอเพียง คือความพอประมาณ ความมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีมีความรอบรู้ มีคุณธรรมอดทน มีสติปัญญา มีความรอบคอบ เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงของสังคม (ศูนย์เศรษฐกิจพอเพียง, 2550 : 10-19) การนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ให้เกิดผลในทางปฏิบัติในทุกภาคส่วนและทุกระดับของสังคมอย่างจริงจัง เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจึงมีแผนงานในการรองรับ 4 แผนงาน คือ 1) แผนงานเชื่อมโยงเครือข่ายเรียนรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 2) แผนงานพัฒนาวิชาการและส่งเสริมการศึกษาวิจัย 3) แผนงานสร้างหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ 4) แผนงานเผยแพร่ประชาสัมพันธ์และรณรงค์เพื่อสร้างกระแสสังคม (สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2549 : 6)

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ทรงมีพระราชดำรัสให้นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นแนวทางการดำเนินชีวิตและวิถีปฏิบัติ ตั้งแต่ปี พ.ศ.2517 เป็นต้นมา ทรงเน้นย้ำในการพัฒนามนุษย์หลักแนวคิดพึ่งตนเอง เพื่อให้เกิดความพอมี พอกิน พอใช้ของคนในสังคม โดยใช้หลักความพอประมาณ คำนึงถึงการมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีและ

มีคุณธรรมเป็นกรอบในการปฏิบัติและการดำรงชีวิต (คณะทำงานจัดทำแนวทางการนิเทศเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา, 2551 : 1) ประชาชนทุกระดับตั้งแต่ ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐบาลต้องปฏิบัติ และดำเนินการตาม โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อโลก ประเทศไทยได้กำหนดวิสัยทัศน์ในการมุ่งพัฒนาสู่สังคมอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน (Green and Happiness Society) เพื่อให้คนไทยมีคุณธรรมนำความรู้เท่าทันโลก ครอบครัวยั่งยืน ชุมชนเข้มแข็ง สังคมสันติสุข เศรษฐกิจมีเสถียรภาพ และอยู่ในประชาคมโลกได้อย่างมีศักดิ์ศรี (ไพโรจน์ ภัทรนรากุล, 2550 : 14)

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-พ.ศ. 2554) มีเป้าหมายเพื่อให้เกิดการพัฒนาประเทศที่มีความสมดุลและยั่งยืน และการพัฒนาคนให้มีความ พอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ซึ่งผลจากความพยายามนี้ทำให้ประชาชน องค์การทั้งภาครัฐ และเอกชน ตื่นตัว และตระหนักถึงความสำคัญในการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ ในหลายระดับและหลายลักษณะอย่างเป็นระบบ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง คือ แนวทางใหม่ในการพัฒนาที่สามารถนำไปบูรณาการกับปัญหาและสถานการณ์ต่างๆ ได้ในขอบเขตที่กว้างขวางทุกระดับให้สามารถเป็นที่พึ่งแห่งตนเองได้ (สุวัฒน์ วิวัฒนานนท์, 2550 : 14) การจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยการแต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงขึ้น ทำหน้าที่ประสาน ส่งเสริมให้สังคมไทยนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ ให้เกิดประโยชน์ต่อชีวิต และการพัฒนาสังคม โดยเห็นว่าประเทศไทยยังคงต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ ทั้งในบริบททางสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อมและกระแสโลกาภิวัตน์จึงต้องมีการเตรียมความพร้อมของคน และระบบต่างๆ ให้มีภูมิคุ้มกันพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง มีการพัฒนาแบบบูรณาการอย่างเป็นองค์รวม ที่มี “คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา” (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2549 : 43) โดยกำหนดนโยบายในการพัฒนาประเทศที่มุ่งเน้นนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นพื้นฐานในการพัฒนา โดยประสานความร่วมมือกันของทุกฝ่าย เพื่อให้มีการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสามารถพึ่งตนเองได้อย่างสมดุล และยั่งยืน (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2550 : 1)

กระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายเร่งรัดการปฏิรูปการศึกษาโดย เสริมสร้างความตระหนัก และคุณค่าในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง พัฒนาคนโดยใช้คุณธรรมเป็นพื้นฐานของกระบวนการเรียนรู้ จัดการศึกษาที่เน้นการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา และท้องถิ่น (กระทรวงศึกษาธิการ, 2549 : 16-24) และได้พยายามผลักดันให้โรงเรียนนำนโยบายนี้ไปปฏิบัติ ให้บังเกิดผลอย่างเป็นรูปธรรมมาสู่สังคมไทย รวมทั้งการสร้างรากฐาน วิถีชีวิต และสังคมให้มั่นคงตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง พร้อมทั้งจะนำหลักธรรมและแนวคิดมาปฏิบัติทั้งใน โรงเรียนและนอกโรงเรียนให้ติดตัวนักเรียนจน เติบ โตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณลักษณะ

อันพึงประสงค์ มีปัญญา รู้จักการคิดวิเคราะห์ ไคร่ครวญ แยกแยะ มีเหตุมีผล มีความรอบคอบมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีก่อนออกไปสู่สังคมภายนอกโรงเรียน (สิริกร มณีรินทร์, 2547 : 1) การที่จะพัฒนาโรงเรียนให้มีคุณภาพได้ ต้องอาศัยการบริหารจัดการของผู้บริหารที่มีวิสัยทัศน์กว้างไกล และลึกซึ้งในองค์ความรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีความรู้ ความสามารถ มีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงสามารถออกแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาได้เป็นอย่างดี ประการสำคัญการให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) เข้ามามีส่วนร่วม (Participation) ในการกำหนดทิศทางและวิธีการแก้ปัญหาเพื่อพัฒนาตนเอง นับเป็นสิ่งที่มีความจำเป็น และสำคัญยิ่งเพราะผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเหล่านั้นจะเป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจในปัญหาของตนเอง และการที่เขาได้มีการกำหนดกิจกรรมหรือวิธีการแก้ปัญหานั้นจะทำให้สามารถแก้ปัญหาได้ถูกต้อง (บุปผา ศิริรัมย์, 2550 : 8-9)

โรงเรียนที่นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปบริหารจนประสบผลสำเร็จอย่างมีคุณภาพ ต้องใช้หลักการมีส่วนร่วม ร่วมคิด ร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และร่วมสร้างประโยชน์ระหว่างองค์การ จึงจะทำให้โรงเรียนและชุมชนอยู่ร่วมกันอย่างพอเพียง (จิรายุ อิศรางกูร ณ อยุธยา และปรียานุช พิบูลสราวุธ, 2552 : 8) โรงเรียนต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียงที่ได้รับการยกย่องให้เป็นตัวแบบที่ดีแก่โรงเรียนอื่นๆ ที่ควรนำไปปฏิบัติจะได้ช่วยกัน พัฒนานักเรียนให้เรียนอย่างมีความสุข เรียนรู้หลักการดำเนินชีวิตที่ดีเป็นประสบการณ์ที่นักเรียนจะจดจำเป็นการปลูกฝังจิตสำนึกให้ดำเนินชีวิตอย่างมีความสุขพึ่งตนเองได้ในอนาคตก็เท่ากับเป็นการวางรากฐานให้กับประเทศไทย (ทักษิณย์ ถักขณาภิชนชัช และคณะ, 2550 : 1-2) และได้พยายามค้นหารูปแบบการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจากโรงเรียนแกนนำที่ยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นกิจกรรมการเรียนการสอนโดยสามารถเป็นแบบอย่างในการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปบูรณาการใช้ในสถานศึกษาทั้ง 4 ด้านคือ ด้านบริหารงานวิชาการ ด้านบริหารงานงบประมาณ ด้านบริหารงานบุคลากรและด้านบริหารงานทั่วไป (กระทรวงศึกษาธิการ, 2550 : 17-18) โรงเรียนมีสถานที่จัดกิจกรรมส่งเสริมการบูรณาการ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง นักเรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ในการดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีคุณภาพ ผู้บริหารสามารถนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปบูรณาการในการกำหนดนโยบาย ใช้เป็นหลักในการบริหาร ทั้งด้านบุคลากรงบประมาณ สภาพแวดล้อมอย่างคุ้มค่าเป็นประโยชน์สูงสุด เพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีคุณภาพและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง (พศิน รัชเตชานนท์, 2550 : 11) และผู้บริหารต้องแสวงหาการมีส่วนร่วมกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ในการบริหาร ติดตาม สร้างขวัญกำลังใจ นำกิจกรรมลงสู่การปฏิบัติทั้งโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง มีหลักสูตรที่ยืดหยุ่น สามารถนำกิจกรรมเศรษฐกิจพอเพียงไปบูรณาการกับทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ มีการพัฒนา “คน” ให้เข้าใจความพอเพียง มีปัญญากำหนดยืนหยัดในการ “พึ่งตนเองอย่างพอเพียง” จะนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนได้ (ประยงค์ แก่นลา, 2552)

โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์และโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โดยทั่วไปรับนักเรียนด้อยโอกาสทุกประเภท เข้ามาศึกษาต่อจำเป็นต้องได้รับการพิทักษ์ปกป้อง และคุ้มครองสิทธิหรือเป็นเด็กที่ต้องการการดูแลอย่างใกล้ชิด เป็นลักษณะอยู่ประจำ มีครูดูแลรับผิดชอบตลอดเวลา (วิภาพร เลิศสุขสทาพร, 2549 : 3) นักเรียนส่วนใหญ่มาจากครอบครัวที่ยากจน อาชีพพื้นฐานของผู้ปกครองเป็นเกษตรกร มูลนิธิราชประชานุเคราะห์ในพระบรมราชูปถัมภ์ ร่วมกับกระทรวงศึกษาธิการจัดตั้งโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 30 เพื่อเป็นสถานศึกษาเลี้ยงดูเด็กกำพร้าและเยาวชนผู้ด้อยโอกาสในพื้นที่อำเภอแม่อาว และอำเภอใกล้เคียงเนื่องจากปี พ.ศ. 2539 เกิดปัญหาเด็กกำพร้า บิดามารดาเสียชีวิตจากโรคเอดส์จำนวนมาก แต่ปัจจุบันมีจำนวนลดลงเหลือเพียงร้อยละ 0.84 ประกอบกับมีนักเรียน 11 กลุ่มชาติพันธุ์ซึ่งมีความแตกต่างทางวัฒนธรรม ภาษา ประเพณี ความเชื่อ ตลอดจนปัญหาด้านเศรษฐกิจของชุมชน และผู้ปกครอง โรงเรียนจึงเน้นรับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาบริหารให้เป็นสถานศึกษาด้านแบบการจัดการกระบวนการเรียนการสอน และการบริหาร ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (รายงานผลการประเมิน โครงการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 30, 2550 : 2-3) ใช้ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการองค์การภาครัฐตามพระราชกฤษฎีกา ว่าด้วยหลักเกณฑ์ และวิธีการว่าด้วยการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ.2546 หมวด 3 มาตรา 16 ได้กำหนดให้ส่วนราชการต้องจัดทำแผนปฏิบัติราชการระยะ 4 ปี และแผนปฏิบัติราชการประจำปี และมาตรา 9 การบริหารราชการเพื่อให้สัมฤทธิ์ผลต่อภารกิจของรัฐกำหนดให้ส่วนราชการดำเนินการวางแผนปฏิบัติการประจำปีไว้ล่วงหน้า กำหนดขั้นตอน เวลา งบประมาณ เป้าหมาย ผลสำเร็จ และตัวชี้วัด การดำเนินการตามแผนการประเมินผลสำเร็จอย่างต่อเนื่อง สร้างวิสัยทัศน์ และปรับเปลี่ยนทัศนคติของข้าราชการในสังกัดให้เป็นบุคลากรที่มีประสิทธิภาพ และมีการเรียนรู้ร่วมกัน ใช้ยุทธศาสตร์การบูรณาการบริหารโรงเรียนให้เป็นที่ยอมรับจากหน่วยงานราชการองค์การอื่นๆ ในการศึกษาดูงาน และเป็นแหล่งเรียนรู้ โดยผู้บริหาร ครู นักเรียน ผู้ปกครองและชุมชน ต่างก็มีความมุ่งหวังที่จะพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ต้องการเห็นนักเรียน มีคุณภาพ ตลอดจนเป็นคนดี เก่ง สามารถอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข มีคุณธรรมนำความรู้ มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์และนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน ยุทธศาสตร์ที่โรงเรียนใช้บูรณาการในการบริหาร เพื่อเกิดผลในทางปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล คือการพัฒนาจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การพัฒนานุเคราะห์ การขยายผล และการพัฒนาเครือข่าย การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ การพัฒนากระบวนการติดตาม และประเมินผล (โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 30, 2550 : 1-3)

โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 30 บริหารโรงเรียนโดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย ตลอดจนได้นำแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาบูรณาการในการบริหารสถานศึกษาทั้ง 4 งาน คือ

การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป ได้อย่างชัดเจน โดยมีวิสัยทัศน์ของโรงเรียนคือ เป็นสถานศึกษาที่จัดการศึกษาเพื่อพัฒนาเด็กด้วยโอกาสให้เป็นคนที่สมบูรณ์ มีคุณธรรม จริยธรรม มีปัญญา มีความสุข มีความเป็นไทย มีศักยภาพในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจนประสบผลสำเร็จได้รับคัดเลือกเป็นสถานศึกษาพอเพียงต้นแบบของกระทรวงศึกษาธิการรุ่นที่ 1 โรงเรียนผ่านการประเมินภายนอกรอบสอง จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) โดยผลการประเมินระดับปฐมวัยได้ระดับดีมากทั้ง 14 มาตรฐาน ส่วนระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษาได้ระดับดี 1 มาตรฐาน อีก 13 มาตรฐานอยู่ในระดับดีมาก (รายงานการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานรอบ 2 โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 30, 2551 : 8-9) และได้รับการคัดเลือกเป็นโรงเรียนต้นแบบในฝัน ของเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 การบริหารโรงเรียน โดยการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงประสบผลสำเร็จเป็นที่ยอมรับและได้รับการยกย่องจากชุมชน สังคมและหน่วยงานอื่นๆ มูลนิธิราชประชานุเคราะห์ได้ดูแลสนับสนุนและติดตามการบริหารมาโดยตลอดและเป็นที่ปลื้มปิติ เมื่อสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้เสด็จพระราชดำเนินเพื่อทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจอีกครั้ง ณ โรงเรียน ราชประชานุเคราะห์ 30 ในวันอังคารที่ 27 ตุลาคม 2552 จากคำกราบบังคมทูล ถวายรายงานของผู้อำนวยการ โรงเรียนถึงผลสำเร็จของโรงเรียนตอนหนึ่งว่า “...การดำเนินงานที่ผ่านมาได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานต่างๆทำให้โรงเรียนมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ได้น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติทำให้เกิดผลสำเร็จจนได้รับรางวัลสถานศึกษาพอเพียงจากกระทรวงศึกษาธิการ...” (โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 30, 2552 : 4-5) และ “...มีการฝึกทักษะชีวิตโดยการคำนึงถึงภูมิสังคมของนักเรียนฝึกฝนการพึ่งตนเองด้วยการฝึกอาชีพหารายได้ระหว่างเรียน ปลูกฝังการอยู่ร่วมกับสิ่งแวดล้อมอย่างชาญฉลาด พัฒนาการเรียนการสอน และได้รับการคัดเลือกให้เข้าร่วมโครงการโรงเรียนดีใกล้บ้าน...” (โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 30, 2552 : 10) การเสด็จทอดพระเนตร โครงการต่างๆ ในโรงเรียนในครั้งนี้ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้มีพระดำรัสแก่คณะผู้เฝ้ารับเสด็จ คณะผู้บริหาร คณะครูและนักเรียน ตอนหนึ่งว่า “...การสอนให้เด็กรู้จักคิดนี้ดีทำให้นักเรียนได้เรียนรู้ไปด้วย ความรู้ในโรงเรียนเรามีมากเมื่อเรามีสิ่งใดที่ดีแล้วเป็นแบบอย่างได้ก็ควรจะขยายผลหรือสอนให้กับคนอื่นถือเป็นการช่วยเหลือกันที่นี้สวยมากน่าอยู่โรงเรียนมีการพัฒนาไปในทางที่ดี” (โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 30, 2552 : 18-19) ผู้วิจัย

มีบทบาทหน้าที่ในตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา และใช้ยุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนโดยบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในโรงเรียนที่ดำรงตำแหน่งในปัจจุบันมีความสนใจโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 30 ที่เป็นโรงเรียน ด้นแบบการบริหารและจัดการเรียนการสอนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงดีเด่นของ กระทรวงศึกษาธิการจึงวิจัยยุทธศาสตร์การบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการ บริหารโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 30 เพื่อให้ผู้บริหารโรงเรียนและผู้ที่เกี่ยวข้องได้ศึกษาและนำ ยุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนโดยบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางใน การบูรณาการบริหารได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาบริบทที่เกี่ยวข้องและส่งผลต่อความสำเร็จในการบูรณาการหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 30
2. เพื่อวิเคราะห์ยุทธศาสตร์ในการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการ บริหารโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 30
3. เพื่อประเมินความสอดคล้อง ความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของยุทธศาสตร์และ แนวทางดำเนินการของยุทธศาสตร์การบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหาร วิทยาลัยราชประชานุเคราะห์ 30

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

1. ยุทธศาสตร์การบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารโรงเรียน ราชประชานุเคราะห์ 30 จะช่วยให้ผู้บริหารโรงเรียนมีความรู้ความเข้าใจถึงยุทธศาสตร์การบริหาร วิทยาลัยให้ประสบผลสำเร็จและเป็นที่ยอมรับของชุมชน
2. สถานศึกษาชั้นพื้นฐานสามารถนำไปบูรณาการใช้ในการบริหารโรงเรียนและการ สร้างยุทธศาสตร์การบริหารเพิ่มเติม

คำถามการวิจัย

1. บริบทที่เกี่ยวข้องและส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 30 เป็นอย่างไร
2. การวิเคราะห์ยุทธศาสตร์การบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 30 เป็นอย่างไร
3. ผลการประเมินความสอดคล้อง ความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของยุทธศาสตร์และแนวทางดำเนินยุทธศาสตร์การบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 30 เป็นอย่างไร

ขอบเขตของการวิจัย

1. การศึกษาบริบทที่เกี่ยวข้องและส่งผลกระทบต่อความสำเร็จ
 - 1.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา
ศึกษาบริบททั้ง 2 ด้าน คือ สิ่งแวดล้อมภายใน และสิ่งแวดล้อมภายนอกของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 30 ปี พ.ศ. 2553-พ.ศ. 2554
 - 1.2 ขอบเขตด้านกลุ่มเป้าหมาย
กำหนดกลุ่มเป้าหมายที่จะศึกษา คือ ผู้บริหาร ครู นักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองและชุมชน
 - 1.3 ขอบเขตด้านระยะเวลา
การวิจัยครั้งนี้ใช้ระยะเวลาในการดำเนินการศึกษาตั้งแต่ปีการศึกษา 2553-2554
2. การวิเคราะห์ยุทธศาสตร์
 - 2.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา
เป็นการวิเคราะห์องค์ประกอบของยุทธศาสตร์ ได้แก่ วัตถุประสงค์ เป้าหมาย ตัวชี้วัด และแนวดำเนินการ
 - 2.2 ขอบเขตด้านกลุ่มเป้าหมาย
กำหนดกลุ่มเป้าหมายที่จะศึกษา คือ ผู้บริหาร ครู นักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานผู้ปกครองและชุมชน
 - 2.3 ขอบเขตด้านระยะเวลา
การวิจัยครั้งนี้ใช้ระยะเวลาในการดำเนินการศึกษาตั้งแต่ปีการศึกษา 2553-2554

3. การศึกษาความสอดคล้อง ความเหมาะสมและความเป็นไปได้

3.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

เป็นการประเมินความสอดคล้อง ความเหมาะสม และความเป็นไปได้ตามทฤษฎีของผู้เชี่ยวชาญ

3.2 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ศึกษา คือ ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ โรงเรียน จำนวน 4 คน และหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน 10 คน กลุ่มตัวอย่างคือ ตัวแทนนักเรียน จำนวน 8 คน และตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครองและชุมชน จำนวน 8 คน

3.3 ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษาในครั้งนี้ คือ ความสอดคล้อง ความเหมาะสม และความเป็นไปได้

นิยามศัพท์เฉพาะ

ยุทธศาสตร์ หมายถึง แผนการหรือวิธีการบริหารที่กำหนดขึ้นตอนอย่างรอบคอบ เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมายโดยการมองไปสู่อนาคตภายใต้การพิจารณาถึงความเป็นไปได้ในการใช้ความสามารถขององค์การตลอดจนการวางแผนเพื่อกำหนดทิศทาง ในอนาคตให้ชัดเจน แบ่งเป็นยุทธศาสตร์ระดับองค์การ ยุทธศาสตร์ระดับธุรกิจ ยุทธศาสตร์ระดับหน้าที่

การบูรณาการ หมายถึง การเชื่อมโยงผสมผสานรวมกันเข้าเป็นหนึ่งเดียวเพื่อจัดกระบวนการให้เกิดความสัมพันธกลมกลืนในการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปดำเนินการบริหารโรงเรียนในฝ่ายบริหารงานวิชาการ ฝ่ายบริหารงานงบประมาณ ฝ่ายบริหารงานบุคคลและฝ่ายบริหารงานทั่วไป

บริบท หมายถึง 1) สภาพแวดล้อมภายในองค์การที่ส่งผลต่อการบริหารโรงเรียน ได้แก่ โครงสร้างขององค์การ ระเบียบวิธีปฏิบัติงาน บรรยากาศการทำงาน ตลอดจนทรัพยากรการบริหาร และ 2) สภาพแวดล้อมภายนอกองค์การที่ส่งผลต่อการบริหารโรงเรียน ได้แก่ ชุมชน เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม

ยุทธศาสตร์การบูรณาการ หมายถึง แผนการบริหารงาน ทั้ง 4 ด้าน ของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 30 ซึ่งเป็นไปตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง คือ ด้านการบริหารงานวิชาการ มีแผนการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ด้านการบริหารงานงบประมาณ มีแผนการจัดสรรงบประมาณอย่างคุ้มค่า มีความโปร่งใสตรวจสอบได้ด้านการบริหารงานบุคคล มีแผนการพัฒนาบุคลากร การสร้างขวัญกำลังใจตามหลักคุณธรรมและด้านการบริหารงานทั่วไป

มีแผนการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน การสร้างเครือข่าย และการให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียน

การบริหารโรงเรียน หมายถึง การจัดโครงสร้างการบริหารโรงเรียนตามขอบข่ายภารกิจการบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกระทรวงศึกษาธิการให้สอดคล้องเหมาะสมกับภารกิจ หน้าที่ ให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายในการทำงาน และทำให้การปฏิบัติงาน มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลโดยครอบคลุมการบริหารงานหลัก ทั้ง 4 งาน คือ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานบุคคล การบริหารงานงบประมาณและการบริหารงานทั่วไป

โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 30 หมายถึง โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 30 อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาสำหรับผู้ด้อยโอกาส 10 ประเภท คือ 1) เด็กถูกบังคับให้ขายแรงงานหรือแรงงานเด็ก 2) เด็กเร่ร่อน 3) เด็กที่อยู่ในธุรกิจทางเพศหรือโสเภณีเด็ก 4) เด็กที่ถูกทอดทิ้ง/กำพร้า 5) เด็กที่ถูกทำร้ายทารุณ 6) เด็กยากจน (มากเป็นพิเศษ) 7) เด็กในชนกลุ่มน้อย 8) เด็กที่มีปัญหาเกี่ยวกับสารเสพติด 9) เด็กที่ได้รับผลกระทบจากโรคเอดส์หรือโรคติดต่อร้ายแรงที่สังคมรังเกียจ และ 10) เด็กในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนรับนักเรียนประเภทประจำโดยมีมูลนิธิราชประชานุเคราะห์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ดูแลช่วยเหลือสนับสนุน

หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง หลักการคิดและปฏิบัติตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว คือหลัก 3 ห่วง 2 เงื่อนไข หลัก 3 ห่วง ได้แก่ 1) ความมีเหตุผล 2) ความพอประมาณ และ 3) ความมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี และ 2 เงื่อนไข ได้แก่ 1) เงื่อนไขด้านความรู้ คือ รอบรู้ รอบคอบ ระมัดระวัง และ 2) เงื่อนไขด้านคุณธรรม คือ ซื่อสัตย์สุจริต สติปัญญา ขยันอดทน

การบริหารงานวิชาการโดยบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง การบริหารโรงเรียนที่มีการบูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปสู่การพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและการติดตามผลและประเมินผล การจัดการศึกษา

การบริหารงานงบประมาณโดยบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง การบริหารโรงเรียนที่มีการบูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปสู่การควบคุมงบประมาณ การเบิกจ่ายงบประมาณ การตรวจสอบ และการใช้จ่ายงบประมาณตลอดจน การรายงานผลงาน

การบริหารงานบุคคลโดยบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง การบริหารโรงเรียนที่มีการบูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปสู่การพัฒนา

บุคลากรด้านความรู้ความเข้าใจและการปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การสร้างวัฒนธรรมองค์การและพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน

การบริหารงานทั่วไปโดยบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง การบริหารโรงเรียนที่มีการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปสู่การจัดบรรยากาศ และสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา การใช้ทรัพยากรอย่างพอเพียง การปลูกฝังให้เป็นวิถีชีวิต และการให้ผู้ปกครอง และชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

ความสอดคล้อง หมายถึง ความสอดคล้องของยุทธศาสตร์ในการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เช่น ด้านการบริหารระดับปฐมวัย มีแนวดำเนินการเตรียมความพร้อมให้นักเรียนรู้จักตนเอง ประหยัด อดออม

ความเหมาะสม หมายถึง ความเหมาะสมของยุทธศาสตร์ในการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เช่น ด้านการจัดระบบที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษา มีแนวดำเนินการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้ช่วยเหลือตนเองได้ มีทักษะชีวิตพื้นฐานความรู้คู่คุณธรรม เป็นต้น

ความเป็นไปได้ หมายถึง ความเป็นไปได้ของยุทธศาสตร์ในการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เช่น ด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมีแนวดำเนินการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีความรู้ คือ รอบรู้ รอบคอบ ระมัดระวัง และมีคุณธรรม คือ ซื่อสัตย์ ขยัน อดทน สติปัญญา เป็นต้น